

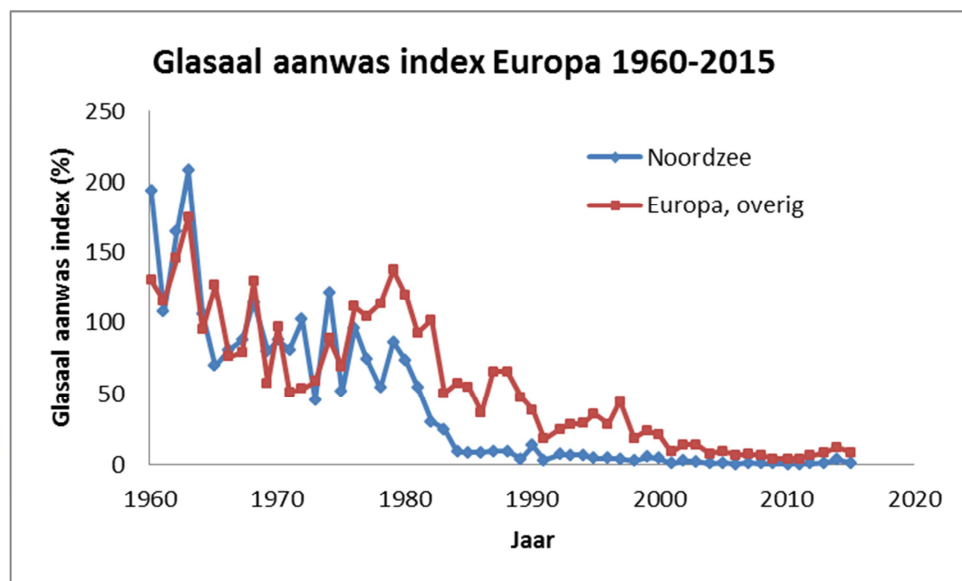
Factsheet Paling

De levenscyclus van de paling

De paling is een trekvis die zich voortplant in de Sargasso zee, aan de andere kant van de Atlantische Oceaan. De palinglarfjes zwemmen met de warme golfstroom terug naar Europa en Afrika waar zij als "glasaal" de binnenwateren op trekken om daar op te groeien. Na 10-20 jaar zijn de vrouwtjes geslachtsrijp en heten ze "schieraal". Dan zwemmen ze terug naar de Sargasso zee om zich voort te planten. Daarna sterven ze.

Paling wordt ernstig bedreigd

Door verschillende oorzaken is het palingbestand zowel in Nederland als in de rest van Europa de afgelopen jaren hard achteruitgegaan. Het volwassen palingbestand in Nederland is in vijftig jaar met 95% afgenomen. In diezelfde periode is in Nederland en de rest van Europa ook het glasaalbestand (jonge paling) met meer dan 95% afgenomen (figuur 1). Het gaat inmiddels zo slecht dat paling op de Rode Lijst van de IUCN (*International Union for Conservation of Nature, vertegenwoordigd 86 landen en meer dan 900 NGO's en 12000 wetenschappers*) de status ernstig bedreigd¹ heeft. Ter vergelijking, de berggorilla, de tijger en de panda hebben dezelfde status.

Figuur 1: Glasaal aanwas in Europa 1960-2015 (ICES)

Factsheet Paling

Waarom gaat het zo slecht met de paling?

De kritieke situatie waarin de paling zich bevindt, heeft een aantal oorzaken:

1. Op paling in alle levensfasen, van glasaal tot schieraal, werd en wordt veel gevestig.
2. Zowel op hun heenreis ons land in, als op hun terugreis naar de oceaan worden veel palingen vermalen in waterkrachtcentrales, gemalen en sluizen. Hun opgroei gebied is hierdoor onbereikbaar geworden.
3. Paling heeft te lijden gehad onder de ernstige verontreiniging van veel wateren. Paling is een vette vis en gifstoffen als dioxine en PCB's stapelen zich op in vet. Dat tast de conditie van de paling aan en kan de voortplanting negatief beïnvloeden.
4. Rond 1980 is er door import van Aziatische paling een zwemblaasparasiet in de Europese paling terechtgekomen. Dit heeft waarschijnlijk ook bijgedragen aan de huidige teruggang van de palingstand.
5. Als laatste, maar niet als minste, is er te weinig jonge glasaal om het minimale bestand van palingen in de Europese wateren aan te vullen.

Wat wordt er gedaan voor herstel van het palingbestand?

Sinds 2000 stelt ICES (International Council for the Exploration of the Sea, internationale wetenschappelijke adviesraad) elk jaar opnieuw dat de aalsterfte door menselijke activiteiten (inclusief visserij) "zo dicht bij nul als mogelijk" moet zijn. Dat betekent dus dat de visserij op paling moet stoppen en dat de overlevingskansen bij de barrières moeten verbeteren. Dit wetenschappelijke advies wordt echter door de Europese Unie niet opgevolgd. De visserijdruk op paling is weliswaar afgenomen, maar nog niet volledig gestopt. Visserij is nog steeds een belangrijke veroorzaker van palingsterfte¹.

In Nederland zijn de volgende maatregelen wel genomen:

- Er is een gesloten seizoen van drie maanden per jaar waarin er niet op paling mag worden gevestig.
- Sportvissers moeten gevangen paling altijd terugzetten.
- Op verschillende manieren wordt gewerkt aan het weer openstellen van de trekroute van de paling van zee naar het binnenland en weer terug.*
- Glasaal die in andere landen zoals Frankrijk is gevestig, is hier geïmporteerd en in de polderwateren uitgezet.**
- Glasaal en paling worden gevestig en "over de dijk gezet".***

Factsheet Paling

*Het streefdoel van het Europese Aalherstelplan is dat 40% van de oorspronkelijke, natuurlijke, hoeveelheid paling naar zee kan trekken om zich voort te planten: als ijkpunt is de palingstand in de tijdsperiode 1962-1979 genomen. Maar Nederland kan de doelstelling van het Europese herstelplan niet halen, omdat er nog maar 2% van deze **natuurlijke** populatie in de rivieren zwemt. Het streven van de Stichting Dupan (Duurzaam Paling Fonds) gaat uit van 40% van de **huidig** aanwezige schieraal.

** Sinds circa 1930 is er op grote schaal glasaal uit de omgeving van de Golf van Biskaje en Engeland aangekocht en uitgezet in de Nederlandse binnenwateren (figuur 2). Over de effectiviteit van het uitzetten van glasaal ten behoeve van herstel is discussie. Daarnaast is jonge puberaal (pootaal) uitgezet. De belangrijkste reden hiervoor is niet het herstel van de aalstand, maar het compenseren van de verliezen die de palingvisserij ondervindt doordat er minder palingen het land binnenkomen-

Onderzoek naar paling is lastig en resultaten zijn pas na tientallen jaren te beoordelen vanwege de lange levenscyclus van de vis. Recent Zweeds onderzoek¹ toonde aan dat uitgezette paling in staat is de goede richting, naar de Sargasso zee, op te zwemmen. Of de palingen uiteindelijk daar aankomen en bijdragen aan reproductie is niet aangetoond. De onderzoekers geven ook aan dat bij de huidige dramatische afname van het aantal intrekkende palingen, het uitzetten van glas- of pootaal om visserij of andere door mensen veroorzaakte sterfte te compenseren, nutteloos is. Onderzoek² naar de feitelijke opbrengst van uitzetprogramma's komt ook tot de conclusie dat uitzetten vrijwel niet zal bijdragen tot herstel: van vangst, transport en uitzetten elders mag geen netto effect worden verwacht. Er zou eventueel enig resultaat kunnen zijn als de jonge aal in hetzelfde stroomgebied en voorbij een barrière wordt uitgezet.

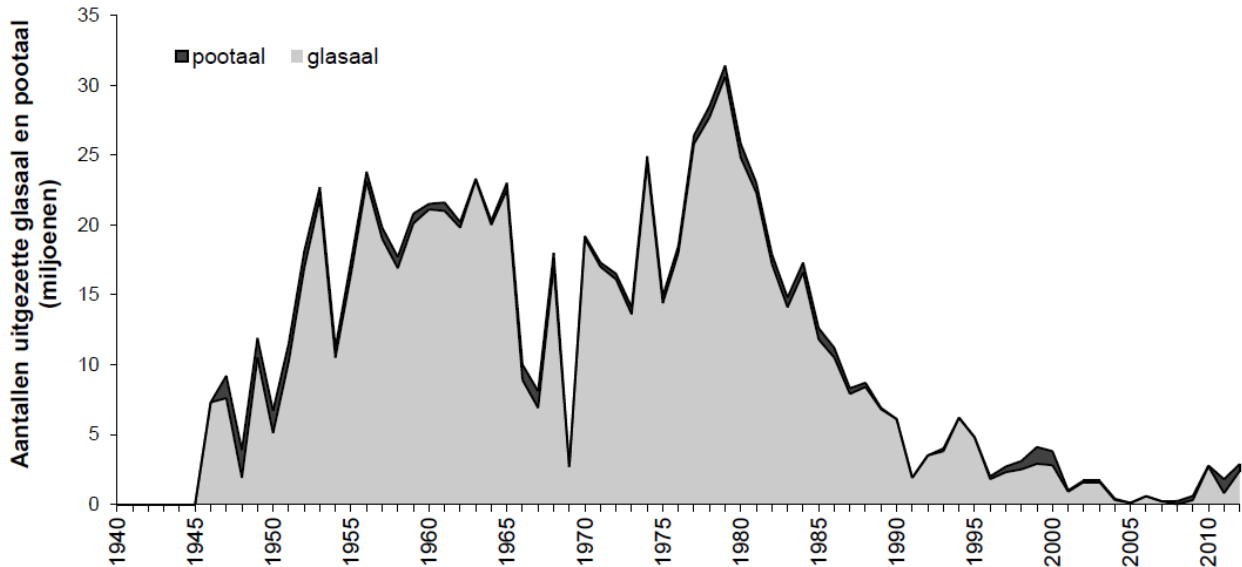
Elk jaar draagt de Nederlandse overheid 375.000 euro bij aan het uitzetten van glasaal en pootaal in Nederland. Tien procent daarvan is afkomstig uit het Europese Visserijfondsⁱⁱ. Het uitzetten wordt gecoördineerd door Stichting DUPAN. Vanuit hun "Duurzaam Paling Fonds" draagt DUPAN hier zelf ook financieel aan bij.

*** Zo kan paling uit afgesloten gebieden, en gebieden met niet-visvriendelijke pompen en gemalen, toch uittrekken naar zee. Bovendien kunnen beroepsvisserij die geen paling meer kunnen vissen vanwege vangstbeperkingen op deze manier een andere bron van inkomsten genereren en hun expertise inzetten om paling juist zoveel mogelijk te kunnen laten ontsnappen. Het uitzetten van paling over de dijk zou echter een tijdelijke maatregel moeten zijn.

¹ Westerberg et al (2014) Behaviour of stocked and naturally recruited European eels during migration. Mar Ecol Prog Ser 496: 145–157

² Dekker, W. & Beaulaton, L (2015) Beter dan de natuur zelf. Geschiedenis van de glasaaluitzet in Europa (2). VISionair nr. 3; 12-16

Factsheet Paling

Figuur 2: Hoeveelheid uitgezette glasaal en pootaal in Nederland 1945-2012. (Wageningen IMARES). Deze uitsettingen waren bedoeld om de vangsten van beroepsvissers op peil te houden, niet als herstelmaatregel.

Is het kweken van paling de oplossing?

Palingkweek bestaat eigenlijk niet. Het is nog niet gelukt om palingen zich in kwekerijen te laten voortplanten en de larfjes tot glasaal te laten opgroeien. Hierdoor zijn alle palingkwekerijen nog steeds afhankelijk van glasaal die in het wild is gevangen. Het zijn 'palingmesterijen' in plaats van 'palingkwekerijen'. Een deel van de gevangen glasaal wordt opgekweekt tot pootaal en dan uitgezet, als compensatie voor de visserij.

Conclusie

Volgens ICES is iedere paling die weggevangen wordt voor consumptie er één te veel. Ook is er tot nu toe geen enkel wetenschappelijk bewijs dat de huidige herstelmaatregelen een netto positief resultaat bieden. De palingstand neemt nog steeds dramatisch af. Dit kan maar tot één consumentenadvies leiden: stop de consumptie van paling.

Factsheet Paling

Q&A

Stichting Dupan geeft aan samen te werken met wetenschappers. Is dat waar?

Stichting Dupan werkt samen met wetenschappers om te zorgen dat de plannen die ze nu maken wetenschappelijk verantwoord zijn. Samen met Wageningen IMARES gaan ze uitgezette paling volgen en hopen zo antwoord te krijgen op de vraag of uitzetten wel of niet daadwerkelijk een positief effect hebben op de palingpopulatie.

De komende 10 – 20 jaar kunnen we hier echter nog geen resultaten van verwachten, omdat:

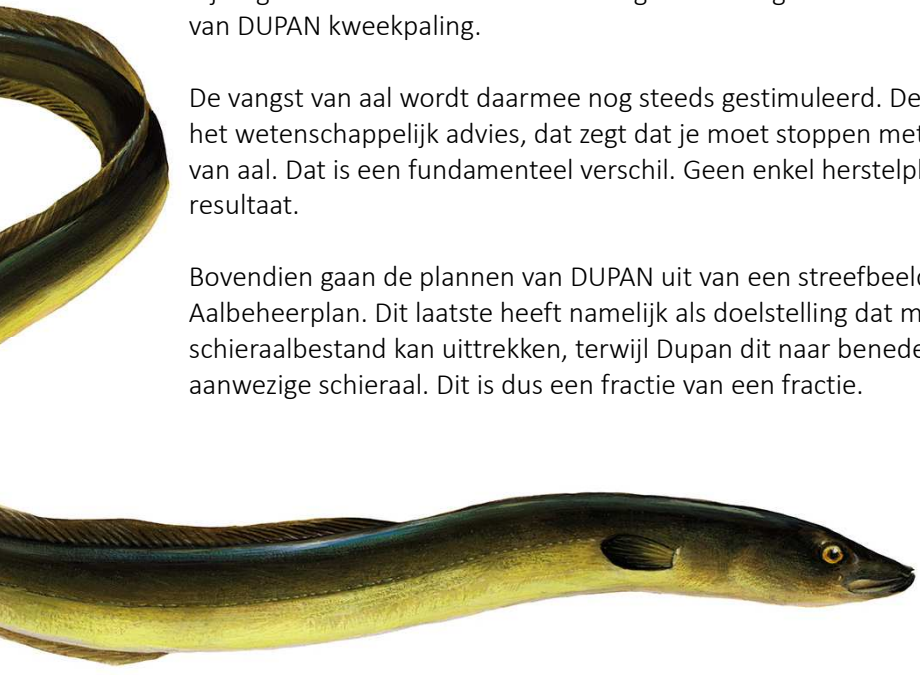
- men nog nooit een paling heeft kunnen volgen tot aan zijn paaigebied in de Sargasso zee
- de levenscyclus van een (vrouw)tjespaling 10 tot 20 jaar beslaat en resultaten dus pas na vele tientallen jaren te zien kunnen zijn.

Kan de palingvisserij het MSC certificaat krijgen?

Nee. Als de palingindustrie ooit het MSC certificaat wil krijgen, dan moet zij gehoor geven aan het wetenschappelijk advies om per direct alle visserij te stoppen om zo het bestand een kans te geven op herstel.

Waarom werken Nederlandse natuurorganisaties niet samen met DUPAN?

NGOs zoals Good Fish Foundation, Stichting De Noordzee en het Wereld Natuur Fonds werken graag samen met visserijen en viskwekerijen die werken aan verduurzaming. Maar met DUPAN is er op dit moment geen basis voor samenwerking. Dit komt omdat DUPAN suggereert dat hun activiteiten bijdragen aan het herstel en alleen uitgevoerd en gefinancierd kunnen worden door de consumptie van DUPAN kweekpaling.

De vangst van aal wordt daarmee nog steeds gestimuleerd. De natuurorganisatie volgen daarentegen het wetenschappelijk advies, dat zegt dat je moet stoppen met vangen van aal en dus het consumeren van aal. Dat is een fundamenteel verschil. Geen enkel herstelplan heeft een bewezen netto positief resultaat.

Bovendien gaan de plannen van DUPAN uit van een streefbeeld dat niet voldoet aan het Nederlands Aalbeheerplan. Dit laatste heeft namelijk als doelstelling dat minimaal 40% van het oorspronkelijke schieraalbestand kan uittrekken, terwijl Dupan dit naar beneden wil bijstellen naar 40% van de huidig aanwezige schieraal. Dit is dus een fractie van een fractie.

Factsheet Paling

DUPAN voert deels goede herstelmaatregelen uit, zoals het over de dijk zetten van paling. Het probleem is echter dat het nog totaal niet zeker is of het uitzetten van glasaal effect heeft. Onderzoekers concluderen daarom dat uitzetten in de hoeveelheden zoals we nu doen als herstelmaatregel geen zin heeft. Wij vinden dus dat je dit niet als compensatiemaatregel kan gebruiken om de vangst voor consumptie te rechtvaardigen, dit is slechts een doekje voor het bloeden.

Verdwijnt er een stukje Nederlandse cultuurhistorie als de palingvisserij nu zou stoppen?

Als we nu beginnen met herstelmaatregelen zoals geadviseerd door ICES zien we mogelijk pas over 60 jaar tekenen van herstel. Als we wachten met herstel, zal de traditie van palingvisserij en paling eten inderdaad verdwijnen, simpelweg omdat er geen paling meer is. De NGOs vragen de Nederlandse regering dan ook om hun verantwoordelijkheid te nemen en een deel van de palingvissers om te scholen, zodat ze actief hun kennis kunnen inzetten voor aalherstelplannen. De kennis en kunde van het beroep palingvisser gaat dan niet verloren.

ⁱ Wolfshaar, K.E. van de, N. Tien, A. B. Griffioen, H.V. Winter and M. de Graaf (2015) Evaluation of the Dutch Eel Management Plan 2015: status of the eel population in the periods 2005-2007, 2008-2010 and 2011-2013. IMARES Report number C078/15.

ⁱⁱ Netherlands Government (2015) Report to the European Commission Required in Line with Article 9 of Regulation 1100/2007/EC. Implementation of Eel Management Plan (EMP) in the Netherlands. June 2015.

